

Република Србија
**РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА
ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Бр. 4-00-1140/2018
Датум, 02.11.2018. године
Београд

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ГРАДСКА ТОПЛАНА“ ЗРЕЊАНИН
БРОЈ 151911
ДАТУМ 21.11.2018

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), одлучујући о захтеву за заштиту права подносиоца захтева „Техника КВ“ доо Београд, ул. Сурчинска бр. 9н, чији су пуномоћници Александра Литричин и Саша Варинац, адвокати из Београда, ул. Мачванска бр. 20, поднетом у поступку јавне набавке мале вредности добара – хемикалије за погон, за партију 1 – средство за кондиционирање котловске воде, ЈН бр. 26/2018 МВ-21, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 21.09.2018. године, наручиоца ЈКП „Градска топлана“, Зрењанин, ул. Панчевачка бр. 55, у већу састављеном од чланице Републичке комисије Весне Станковић, као председнице већа и чланица Републичке комисије Светлане Ражић и Весне Гојковић Милин, као чланица већа, на основу чл. 139. и 146. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник Републике Србије“, бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015; у даљем тексту: ЗЈН), на седници одржаној дана 02.11.2018. године, донела је:

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ захтев за заштиту права подносиоца захтева „Техника КВ“ доо Београд, поднет у поступку јавне набавке мале вредности добара – хемикалије за погон, за партију 1 – средство за кондиционирање котловске воде, ЈН бр. 26/2018 МВ-21, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 21.09.2018. године, наручиоца ЈКП „Градска топлана“, Зрењанин, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев подносиоца захтева „Техника КВ“ доо Београд, за надокнаду трошкова поступка заштите права, као неоснован.

Образложење

У поступку јавне набавке мале вредности добара - хемикалије за погон, за партију 1 – средство за кондиционирање котловске воде, ЈН бр. 26/2018 МВ-21, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 21.09.2018. године, наручиоца ЈКП „Градска топлана“, Зрењанин (у даљем тексту: наручилац) заинтересовано лице „Техника КВ“ доо Београд (у даљем тексту: подносилац захтева) поднело је захтев за заштиту права који је код наручиоца заведен дана 02.10.2018. године.

Предметним захтевом за заштиту права оспорена је садржина конкурсне документације.

Подносилац захтева је, кроз наводе садржане у захтеву за заштиту права, указао да је наручилац пропустио да у конкурсној документацији тражи испуњеност захтева стандарда СРПС ЕН 12952-12, јер се на исти позива технички пропис - Правилник о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском. Исти у складу са одредбом члана 71. став 6.

ЗЈН мора бити наведен у конкурсnoj документациji, будући да је тај стандард обавезујући за наручиоца, који мора инсистирати да понуђачи са добрима које нуде испуне све захтеве тог стандарда, и навођење истог би, по оцени подносиоца захтева, било довољно за опис техничких спецификација предмета ове јавне набавке.

У вези са наведеним, подносилац захтева је указао да је у конкурсnoj документациji у оквиру „Описа и намене“ (страна 5), наручилац навео да је у питању хемијско заштитно средство за кондиционирање омекшане воде ради комплексне заштите система даљинског грејања у циљу спречавања настанка корозије, наслага и постизању одговарајућег квалитета циркулационе воде, те је по његовој оцени очигледно да је предмет јавне набавке хемикалија за кондиционирање воде у систему даљинског грејања, односно хемикалија која служи за постизање одређеног квалитета воде која циркулише у том систему, те да стога, наручилац набавља ту хемикалију да би се постигао одређени ефекат, односно одређени квалитет воде у систему даљинског грејања, а који квалитет одређују српски стандарди СРПС ЕН 12952-12:2009 за врсту система даљинског грејања којим управља наручилац и који дефинише захтеве које мора да испуни вода која циркулише у систему даљинског грејања и мора се инсистирати на томе да хемикалија може да задовољи те захтеве јер томе и служи. У вези са наведеним подносилац захтева је истакао и да када се хемикалија примени (сипа) у воду која циркулише у систему, постаје њен саставни део и, самим тим, постаје део опреме тог система, а наведени стандард се односи на опрему и све што улази у састав тог система.

Подносилац захтева је указао да из Стручног мишљења о потребном квалитету воде у системима даљинског грејања и термоенергетским постројењима, од 22.06.2018. године, Машинског факултета Универзитета у Београду, датог на основу Студије о примени техничких прописа и препорука у области квалитета напојне воде за системе даљинског грејања у Србији, бр. 09.01-2018-06-18 од 18.06.2018. године, Машинског факултета Универзитета у Београду, произилази да се наведени стандард односи на цео систем даљинског грејања, укључујући котловски круг, магистралне цевоводе и кућну инсталацију.

Такође, подносилац захтева даје образложење да је на основу техничког прописа, Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском („Сл. гласник РС“, број 87/11) обавезна примена српских стандарда СРПС ЕН 12952-12 и СРПС ЕН 12953-10 приликом кондиционирања воде у свим врстама система даљинског грејања у Србији, будући да служе за дефинисање свих саставних елемената система даљинског грејања и опреме која улази у састав тог система, те се изричито односе на воду која циркулише у том систему као целини (укључујући и кућне инсталације). Потом је подносилац захтева указао на одредбе чл. 1, 5. и 6. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Сл. гласник РС“, број 36/09) и одредбе Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском („Сл. гласник РС“, број 87/11), који је донет на основу наведеног закона, а који по оцени подносиоца захтева представљају технички пропис који се примењује у котларницама и системима даљинског грејања.

Надаље, подносилац захтева је указао и на Списак српских стандарда из области опреме под притиском и склопова код којих је највећи дозвољени притисак ПС већи од 0,5 бар, који укључује и делове стандарда СРПС ЕН 12952, и то 12952-2:2012, 12952-3:2012 и 12952-7:2013, за који је у тачки 6.1.2 (која се односи на Део 7: Захтеви за опрему котла) наведено да вода за пуњење,

рециркулацију и свежа вода за допуну мора испуњавати захтеве из ЕН 12952-12, који је преузет кроз српски стандард СРПС ЕН 12952-12.

С обзиром на наведено подносилац захтева сматра да се стандард СРПС ЕН 12952-12:2009 мора примењивати за цео систем даљинског грејања, јер исти чине котао са водогрејним цевима и свом пратећом опремом (што јесте у наслову тог стандарда) и исти садржи све потребне захтеве за квалитет воде за пуњење, рециркулацију (кружи у систему) и свежу воду за допуну у делом систему даљинског грејања.

Подносилац захтева је указао и да се одредба члана 71. став 6. ЗЈН примењује на било коју тачку из става 1. овог члана, односно на било који начин одређивања техничких спецификација.

Потом је подносилац захтева истакао, а полазећи од његове оцене да је примена предметног стандарда обавезујућа, да је нелогична и нејасна тврдња наручиоца, дата у додатном појашњењу конкурсне документације, да техничке карактеристике које је захтевао представљају његову објективну потребу, уз помоћ којих се долази до резултата које наручилац жели да постигне у систему даљинског грејања, с обзиром да се, по његовој оцени, резултати које је потребно да оствари предметна хемикалија не могу се заснивати на жељама наручиоца, будући да морају бити испуњени захтеви обавезног српског стандарда на који се позива технички пропис.

Подносилац захтева је навео да из додатног појашњења наручиоца произилази да је исти имао одређено средство у виду када је дефинисао техничке карактеристике чиме потврђује фаворизацију одређеног производа, с тим што указује да се то средство показало у пракси као врло успешно и врло ефикасно у систему даљинског грејања, али да по оцени подносиоца захтева објективна потреба наручиоца не може бити у супротности са важећим техничким прописима и обавезним српским стандардима

На крају је подносилац захтева навео да је стандард чију примену захтева усвојен од стране надлежног министарства, па самим тим, не представља његове личне пословне и економске интересе, већ представља пословни и економски интерес самог наручиоца, поготову што га на његову примену обавезују важећи прописи, те стога објективне потребе наручиоца не смеју бити у супротности са одредбама важећих прописа, поготову у ситуацији која је предвиђена чланом 71. став 6. ЗЈН, када се технички пропис позива на српски стандард као у конкретном случају. Подносилац захтева је навео да он испуњава захтеве наведеног стандарда, за коју тврдњу, као доказе, поседује Испитивање функционалности производа „AKORRIT AL2F“ произвођача Dr Ing Franc Bohm, Иновационог центра Технолошко-металуршког факултета у Београду и Испитивање ефикасности кондиционирања воде применом мултифункционалних средстава „AKORRIT-NX“ и „AKOKK1T – AL2F“, Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Департмана за хемију, биохемију и заштиту животне средине.

На основу наведеног подносилац захтева је предложио да се захтев за заштиту права усвоји и да му наручилац накнади трошкове поступка заштите права у укупном износу од 99.750,00 динара и то 60.000,00 динара на име плаћене таксе за поднети захтев за заштиту права, 22.500,00 динара на име ангажовања пуномоћника за састав захтева за заштиту права и 11.250,00 динара на име разматрања списка предмета.

Републичка комисија је 10.10.2018. године примила одговор наручиоца на поднети захтев за заштиту права, заједно са комплетном документацијом неопходном за одлучивање о поднетом захтеву за заштиту права.

Утврђујући основаност поднетог захтева за заштиту права, Републичка комисија је, а након прегледа достављене документације о предметном поступку јавне набавке, одлучила као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Прегледом конкурсне документације која је сачињена у предметном поступку јавне набавке Републичке комисије утврђено је да наручилац у делу „Техничка спецификација“ за партију 1 - средство за кондиционирање котловске воде, као врсту добра навео „Мултифункционална течна смеша за кондиционирање воде у систему даљинског грејања“ за који је дао следећи опис и намену: „Мултифункционална течна смеша је хемијско заштитно средство за кондиционирање омекшане воде ради комплексне заштите система даљинског грејања у циљу спречавања настанка корозије, наслага и постизања одговарајућег квалитета циркулационе воде“. За квалитет и састав добра наручилац је прописао да производ у свом саставу треба да садржи: натријум хидроксид до 20%, ериторбат или танин до 5%, тринатријум фосфат до 5%, алгинате, мануронат или фосфонат, скроб или полиакрилате, лигнин или ЕДТА, деривате гликола или полисилоксана, док су за физичко-хемијска својства добра: рН вредност 10% раствора (v/V) раствора понуђеног добра у омекшаној води приближне проводљивости 500 микросименса по центиметру мора бити већа од 13,5; растворљивост у води: потпуна.

Увидом у податке који су објављени на Порталу јавних набавки, дана 01.10.2018. године, утврђено је да је заинтересованог лице указало на следеће „истичемо да сте као наручилац у обавези да у конкретном случају техничке спецификације опишете тако да се позовете на стандарде који су обавезујући за конкретан предмет набавке, а то су српски стандарди СРПС ЕН 12953-10:2009 и СРПС ЕН 12952-12:2009. Наиме, на основу техничког прописа - Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском („Сл. гласник РС“, број 87/11) обавезна је примена српских стандарда СРПС ЕН 12952-12 и СРПС ЕН 12953-10 приликом кондиционирања воде у свим врстама система даљинског грејања у Србији и ти стандарди се односе на апсолутно цео систем даљинског грејања, укључујући и кућне инсталације, а садрже све потребне и сасвим довољне захтеве које мора да испуни предметно средство. Заинтересовано лице, у вези са тим, напомиње да је чланом 71. став 6. ЗЈН прописано да ако се технички пропис позива на српски стандард, такав стандард је обавезан и примењује се као технички пропис. Састав предметног средства и физичко-хемијских својстава истог које сте навели у конкурсној документацији фаворизују одређеног понуђача и нису у потпуности у складу са наведеним српским стандардима који су обавезни. Због свега наведеног, сматрамо да је потребно да у конкурсној документацији предвидите да ће понуда бити одговарајућа уколико понуђач достави доказ који потврђује да испуњава све захтеве поменутих стандарда“. С тим у вези, наручилац је дао појашњење да су стандарди на које указује заинтересовано лице стандарди за котлове са водогрејним цевима и коморне котлове, и исти се не односе на хемикалију која је предмет набавке, те да не постоји усвојен стандард за систем даљинског грејања, као и да наведени стандарди не разматрају детаљно квалитет циркулационе воде за системе даљинског грејања, него дају само грубу смерницу за квалитет котловске воде тако да све што је у том оквиру задовољава стандард. Наведеним стандардима дате су препоруке за квалитет воде у вреловодним и парним котловима као минимални безбедносни услови и не представљају обавезујуће границе нити служе за дефинисање средстава и хемикалија. Правилником о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском на који се заинтересовано лице позива регулисани су технички захтеви у односу на пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под

притиском. У Списку српских стандарда из области опреме под притиском побројани су стандарди у односу на опрему под притиском и склопове и нису наведени стандарди за квалитет воде. Из достављеног прилога уз допис заинтересованог лица јасно се види да се ради о стручном мишљењу и препоруци, који не могу бити обавезујући, док је Закон о стандардизацији прописао да је примена стандарда и сродних докумената добровољна. Поводом напомене заинтересованог лица да је чланом 71. став 6. ЗЈН прописано да ако се технички пропис позива на српски стандард, такав стандард је обавезан и примењује се као технички пропис, наручилац напомиње да је дефинисао техничку спецификацију према члану 70. и 71. став 1. тачка 2), а не према члану 71. став 1. тачка 1) ЗЈН, тако да се у овом случају не примењује члан 71. став 6. ЗЈН. Конкурсна документација наручиоца сачињена је у складу са чланом 61. ЗЈН и начелима јавних набавки на јасан и недвосмислен начин, у оквиру које је наручилац техничку спецификацију траженог добра прописао на начин који одговара објективним потребама наручиоца и по узору на ефекте остварене у континуитету дужи низ година, а на основу дате техничке спецификације потенцијални понуђачи могу понудити одговарајући производ. Предметна конкурсна документација не фаворизује било ког понуђача, како то истиче заинтересовано лице, већ се наручилац при изради конкурсне документације и спецификације руководио искуством и оствареним резултатима у заштити својих постројења при кондиционирању воде, затим користећи се сазнањима наручилаца која обављају исту делатност, а која су резултат вишегодишњег искуства и досадашњих технолошких сазнања и то предузећа која се баве делатношћу производње и дистрибуције топлотне енергије и којима се дошло до најповољнијих резултата у системима даљинског грејања захваљујући саставу и физичко-хемијским својствима средства описаном у конкурсној документацији и стога представља објективну потребу наручиоца уз помоћ којих се долази до резултата које наручилац жели да постигне у систему даљинског грејања. Средство за хемијски третман воде, чију базу чине предложене хемијске супстанце, показало се у пракси као врло успешно и врло ефикасно у систему даљинског грејања, јер је његовом употребом, а на бази предложених супстанци, достигнут квалитет воде који омогућава оптималан рад система, најбољу заштиту од корозије обојених и необојених метала у систему кроз смањење присуства метала и других примеса у води на најмању могућу меру, а трошкови одржавања система сведени на најмању меру, што је потреба и циљ сваког наручиоца.

Изјашњавајући се на предметни навод наручилац је у Одговору на захтев за заштиту права навео разлоге због којих сматра да је исти неоснован. С тим у вези, наручилац је навео да стандард СРПС ЕН 12953-10 дефинише квалитет напојне и котловске воде за коморне котлове који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, док стандард СРПС ЕН 12952-12 дефинише квалитет напојне и котловске воде за котлове са водогрејним цевима који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, из чега произилази да наведени стандарди не прописују параметре за квалитет воде у системима даљинског грејања већ стандарди препоручују квалитет воде за котлове са водогрејним цевима и коморне котлове, што значи да се наведеним стандардима не прописује квалитет и састав хемикалије за кондиционирање, већ се прописују минимални безбедносни услови, односно параметри напојне и котловске воде коморних котлова и котлова са водогрејним цевима.

Надаље је наручилац навео да је систем даљинског грејања комплексан систем, састављен од различитих материјала, а катао израђен само од челика, због чега је наручиоцу неопходно хемијско средство, таквог састава чијом ће

употребом заштитити цео систем, а не само котло, као и да не постоји стандард који се односи на цео систем, те како су за заштиту котла прописани и дати само минимални-препоручени параметри о квалитету воде који су недовољни за заштиту целокупног система, наручилац мора обезбедити хемикалију таквог квалитета, чијом ће употребом постићи одговарајућу заштиту.

Средство за хемијски третман воде, чију базу чине предложене хемијске супстанце у конкурсној документацији, по оцени наручиоца, показало се у пракси као врло успешно и врло ефикасно у систему даљинског грејања, јер је његовом употребом, а на бази предложених супстанци, достигнут квалитет воде који омогућава оптималан рад система, најбољу заштиту од корозије челика и других обојених метала у систему кроз смањење присуства метала и других примеса у води на најмању могућу меру, а трошкови одржавања система сведени на најмање, што је оправдан захтев, потреба и циљ сваког наручиоца.

Такође је наручилац навео да подносилац захтева погрешно закључује да стандард СРПС ЕН 12952-12:2009 дефинише захтеве које мора да испуни вода која циркулише у систему даљинског грејања, јер се стандард, примењује за котлове са водогрејним цевима који су грејани сагоревањем једног или више горива или врелим гасовима за производњу паре или вреле воде и то на оне компоненте између улаза напојне воде и излаза паре или вреле воде из произвођача паре, а квалитет паре која се производи је изван обима овог стандарда, што значи да се стандардом не прописује квалитет воде која циркулише у систему даљинског грејања.

Образлажући разлоге којима се руководио приликом дефинисања техничких карактеристика, наручилац је навео да уколико би се примењивали параметри са вредностима, који су дефинисани стандардима на које указује подносилац захтева, на квалитет воде у даљинском систему, то би значило да кондиционирање није ни потребно после ХПВ-а (хемијске припреме воде-омекшавања) за кондиционирање воде за напојну воду вреловодног котла, јер су сви параметри задовољени са само омекшавњем воде из градског водовода, са претходном деферизацијом што је случај у постројењу наручиоца. Међутим, по оцени наручиоца, то није довољно, јер би таква вода у вреловоду била изузетно корозивна и произвела би велику корозију и цурења у систему, тако да се вредности тих параметара морају побољшати, због чега се и врши кондиционирање траженим средством које ће ове вредности параметара довести на ниво који изазива најмању могућу корозију у систему.

Наиме по оцени наручиоца уколико би се прописале само препоручене вредности дошло би до велике корозије у вреловодном котлу, па би наручилац имао велику штету у котловском постројењу, с обзиром да вредности минималних параметара по стандарду СРПС ЕН 12952-12 не обухватају меру - вредност за корозију, која је главни показатељ ефикасности кондиционирања воде.

Даље, наручилац је навео да је на основу искуства у коришћењу различитих производа у конкурсној документацији прописао параметре за средство које набавља и све то у складу са резултатима добијеним применом производа у постројењу даљинског грејања на бази натријум хидроксида, ериторбата или танина, тринатријум-фосфата, алгината, мануроната или фосфоната, скроба или полиакрилата, лигнина или ЕДТА, деривата гликола или полисилоксана, те да је испоштовао све минималне безбедносне препоруке и заштитио своје постројење на начин што је, после дуже употребе различитих производа, одабрао да користи производ чије је карактеристике прописао у конкурсној документацији, који по резултатима, сазнању и искуству наручиоца најбоље штити постројење од штетних утицаја корозије.

Према наручиоцу анализом Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском и Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености, на које се подносилац захтева позива, произлази да су истима регулисани технички захтеви у односу на пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском, док су у Списку српских стандарда из области опреме под притиском побројани стандарди у односу на опрему под притиском и склопове и нису наведени стандарди за квалитет воде, као и то да је Закон о стандардизацији прописао да је примена стандарда и сродних докумената добровољна и да се у складу са тим, све наведено у поднетом захтеву, односи на стандарде за пројектовање, котлове и опрему, а не на производе за кондиционирање воде и квалитет воде у системима даљинског грејања.

Посебно је наручилац истакао да је ниво квалитета у постројењу наручиоца строжији него што прописују стандарди које наводи подносилац захтева и да је ниво корозије један од главних параметара квалитета воде у систему код наручиоца, а он није дат у стандарду.

У вези са указивањем подносиоца захтева да је био у обавези да поступа у складу са чланом 71. став 6. ЗЈН, наручилац је навео да је техничку спецификацију дефинисао према чл. 70. и 71. став 1. тачка 2) ЗЈН, а не према члану 71. став 1. тачка 1) ЗЈН, те да је примена стандарда добровољна, будући да се технички пропис не позива на наведене стандарде, а и да се позива, како то указује наручилац, исти се не односе на систем даљинског грејања, па се у овом поступку, по његовој оцени, нема основа за примену члана 71. став 6. ЗЈН.

Надаље, наручилац је у достављеном одговору навео да је нетачна тврдња подносиоца захтева да се из дела одговора наручиоца јасно види да наручилац потврђује чињеницу да има одређено средство у виду када је дефинисао техничке карактеристике у конкретном случају, с обзиром да је наручилац имао у виду средство произведено на бази предложених хемикалија које по резултатима у примени најефикасније штити систем наручиоца од корозије, те да у Европи постоји пар стотина привредних друштава које се баве хемикалијама за третман воде и свако привредно друштво које се професионално бави третманом воде има у свом продајном програму више десетина производа, па и специјализоване производе по потреби посебних наручилаца.

На крају је наручилац истакао да је користио производ AKORRIT AL2F, односно вршио је кондиционирање воде производом AKORRIT AL2F који је набављао од подносиоца захтева и није био задовољан постигнутим резултатима у заштити од корозије, јер је растворено гвожђе било увек изнад 0,1 мг/л, а присутност раствореног гвожђа је мерило и показатељ корозије, па је очигледно да производ чију базу чине натријум-хидроксид, калијум-хидроксид, натријум сулфит и трикалијум фосфат, као што је то овај производ не може постићи потребан ниво заштите система даљинског грејања.

Имајући у виду све наведено, наручилац је истакао да сматра да је конкурсна документација сачињена у складу са чланом 61. ЗЈН и начелима јавних набавки на јасан и недвосмислен начин, у оквиру које је наручилац техничку спецификацију траженог добра прописао на начин који одговара објективним потребама наручиоца и по узору на ефекте остварене у континуитету дужи низ година, а на основу дате техничке спецификације потенцијални понуђачи могу понудити одговарајући производ. Наручилац се при изради конкурсне документације и спецификације руководио искуством и оствареним резултатима у заштити својих постројења при кондиционирању воде, затим користећи се својим искуством и сазнањима наручилаца која обављају исту делатност а која су резултат вишегодишњег искуства и досадашњих технолошких сазнања и то предузећа која

се баве делатношћу производње и дистрибуције топлотне енергије и којима се дошло до најповољнијих резултата у системима даљинског грејања захваљујући саставу и физичко - хемијским својствима средства описаном у конкурсној документацији и стога представља објективну потребу наручиоца уз помоћ којих се долази до резултата које наручилац жели да постигне у систему даљинског грејања и који пружају одговарајућу заштиту од корозије. Средство за хемијски третман воде, чију базу чине предложене хемијске супстанце, показало се у пракси као врло успешно и врло ефикасно у систему даљинског грејања, јер је његовом употребом, а на бази предложених супстанци, достигнут квалитет воде који омогућава оптималан рад система, најбољу заштиту од корозије обојених и необојених метала у систему кроз смањење присуства метала и других примеса у води на најмању могућу меру, а трошкови одржавања система сведени на најмању меру, што је потреба и циљ сваког наручиоца и такво средство представља објективну потребу наручиоца.

Чланом 70. став 2. ЗЈН прописано је да техничке спецификације у случају набавке добара и услуга одређују карактеристике добара или услуга као што су димензије, ниво квалитета, укључујући и методе за осигурање квалитета, сигурност, ниво утицаја на животну средину, потрошњу енергије, потрошњу других битних ресурса током коришћења производа, доступност за све кориснике (укључујући доступност инвалидним лицима) и оцену усаглашености, употребу производа, као и друге карактеристике које се тичу производа као што су назив под којим се производ продаје, терминологија, ознаке, тестирање и методе тестирања, паковање, обележавање и етикетирање, производни процес и процедура оцене усаглашености.

Чланом 71. став 1. тачка 1) ЗЈН прописано је да наручилац одређује техничке спецификације са позивом на техничке спецификације из члана 70. овог закона и на српске, европске, међународне или друге стандарде и сродна документа, тако да свако позивање мора да буде праћено речима „или одговарајуће“, док је у тачки 2) истог члана прописано да наручилац одређује техничке спецификације у виду карактеристика или функционалних захтева, који могу укључивати и еколошке карактеристике и захтеве у погледу енергетске ефикасности и који морају бити довољно прецизни и јасни како би понуђачи могли да припреме одговарајуће понуде, а наручиоци да набаве добра, услуге или радове који су у складу са њиховим објективним потребама.

Чланом 71. став 6. ЗЈН прописано је да изузетно од одредбе става 1. тачка 1) овог члана, ако се технички пропис позива на српски стандард, такав стандард је обавезан и примењује се као технички пропис, без навођења речи „или одговарајуће“.

Чланом 1. Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском („Службени гласник РС“, број 87/2011) прописано је да се овим правилником прописују технички захтеви који се односе на пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском и склопова код којих је највећи дозвољени притисак PS већи од 0,5 bar.

Чланом 7. став 2. Правилника прописано је да за опрему под притиском и склопове који су израђени у складу са српским стандардима, којима су преузети европски хармонизовани стандарди сматраће се да су усаглашени са битним захтевима из члана 5. правилника.

Увидом у наведени правилник је утврђено је да у истом нису наведени стандарди СРПС ЕН 12952-12 и СРПС ЕН 12953-10:2009.

Прегледом Списка српских стандарда из области опреме под притиском и склопова код којих је највећи дозвољени притисак PS већи од 0,5 бар, а који је донет на основу члана 7. ст. 3. и 4. Закона о техничким захтевима за производе и

оцењивању усаглашености ("Службени гласник РС", број 36/09), а у вези са чланом 7. став 2. Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском ("Службени гласник РС", број 87/11), утврђено је да у истом нису наведени стандарди СРПС ЕН 12952-12 и СРПС ЕН 12953-10:2009.

Имајући у виду цитиране одредбе, наводе разматраног захтева за заштиту права, аргументацију наручиоца изнету о одговору на поднети захтев заштиту права, као и утврђено чињенично стање, Републичка комисија је оценила да не произилази основаност разматраног захтева за заштиту права којим је подносилац захтева опорио начин на који је наручилац предвидео техничку спецификацију предметног добра.

Наиме, из утврђеног чињеничног стања произилази да је наручилац за добро, које је предмет партије 1 - Мултифункционална течна смеша за кондиционирање воде у систему даљинског грејања, техничке спецификације определио на начин да је дефинисао функционалне захтеве у смислу да је навео шта производ и у којој количини треба да садржи, при чему је навео и физичко-хемијска својства добра, док је као намену за наведено добро навео да је мултифункционална течна смеша хемијско заштитно средство за кондиционирање омекшане воде ради комплексне заштите система даљинског грејања у циљу спречавања настанка корозије, наслага и постизању одговарајућег квалитета циркулационе воде.

Републичка комисија констатује да из аргументације изнете у поднетом захтеву за заштиту права произилази да подносилац захтева сматра да је приликом кондиционирања воде у свим врстама система даљинског грејања обавезна примена стандарда СРПС ЕН 12953-10:2009 и СРПС ЕН 12952-12:2009, с обзиром да су исти предвиђени техничким прописима, те да је наручилац приликом дефинисања техничких карактеристика требало искључиво да се позове на наведене стандарде, а пре свега стандард СРПС ЕН 12952-12:2009, имајући у виду и одредбу члана 71. став 6. ЗН.

У вези са тим, Републичка комисија је имала у виду да је наручилац у одговору на поднети захтев за заштиту права, између осталог, навео да стандард СРПС ЕН 12953-10 дефинише квалитет напојне и котловске воде за коморне котлове који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, док стандард СРПС ЕН 12952-12 дефинише квалитет напојне и котловске воде за котлове са водогрејним цевима који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, из чега произилази да наведени стандарди не прописују параметре за квалитет воде у системима даљинског грејања већ стандарди препоручују квалитет воде за котлове са водогрејним цевима и коморне котлове, што значи да се наведеним стандардима не прописује квалитет и састав хемикалије за кондиционирање.

Такође, према аргументацији наручиоца уколико би се и прописале само препоручене вредности дошло би до велике корозије у вреловодном котлу, па би наручилац имао велику штету у котловском постројењу, с обзиром да вредности минималних параметара по стандарду СРПС ЕН 12952-12 не обухватају меру - вредност за корозију, која је главни показатељ ефикасности кондиционирања воде. Надаље, из аргументације наручиоца произилази да му је неопходно хемијско средство, таквог састава чијом ће употребом заштитити цео систем, а не само котао, као и да не постоји стандард који се односи на цео систем, те како су за заштиту котла прописани и дати само минимални-препоручени параметри о квалитету воде који су недовољни за заштиту целокупног система, наручилац мора обезбедити хемикалију таквог квалитета, чијом ће употребом постићи одговарајућу заштиту.

С обзиром на наведено Републичка комисија констатује да предметним захтевом за заштиту права није изнета аргументације из које се може закључити да су стандарди СРПС ЕН 12953-10:2009 и СРПС ЕН 12952-12:2009 предвиђени позитивним прописима на које указује подносилац захтева, те да су као такви, у конкретном случају, обавезујући за наручиоца, а с обзиром на предмет јавне набавке. Даље, по оцени Републичке комисије подносилац захтева својом аргументацијом није доказао да се наведени стандарди односе и на добро које је предмет јавне набавке, тј. на мултифункционалну течну смешу за кондиционирање воде у систему даљинског грејања, с обзиром да, како то и сам наручилац указује стандард СРПС ЕН 12953-10 дефинише квалитет напојне и котловске воде за коморне котлове који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, док стандард СРПС ЕН 12952-12 дефинише квалитет напојне и котловске воде за котлове са водогрејним цевима који се загревају сагоревањем једног или више горива или врућих гасова за производњу паре и/или вреле воде, из чега произилази да је наручилац исправно закључио да наведени стандарди не прописују параметре за квалитет воде у системима даљинског грејања већ стандарди препоручују квалитет воде за котлове са водогрејним цевима и коморне котлове, што значи да се наведеним стандардима не прописује квалитет и састав хемикалије за кондиционирање, већ се прописују минимални безбедносни услови, односно параметри напојне и котловске воде коморних котлова и котлова са водогрејним цевима.

Републичка комисија је имала у виду и позивање подносиоца захтева на Стручно мишљење о потребном квалитету воде у системима даљинског грејања и термоенергетским постројењима, од 22.06.2018. године, Машинског факултета Универитета у Београду, које је дато на основу Студије о примени техничких прописа и препорука у области квалитета напојне воде за системе даљинског грејања у Србији, бр. 09.01-2018-06-18 од 18.06.2018. године, Машинског факултета Универзитета у Београду, међутим наведена документа се не могу сматрати релевантним доказима на основу којих би постојала обавезност примене одређених стандарда, с обзиром да по својој природи не представљају извор права.

Такође, Републичка комисија је имала у виду и да је наручилац посебно истакао да уколико би се примењивали параметри са вредностима који су дефинисани стандардима на које указује подносилац захтева, на квалитет воде у даљинском систему, то би значило да кондиционирање није ни потребно после ХПВ-а (хемијске припреме воде-омекшавања) за кондиционирање воде за напојну воду вреловодног котла, јер су сви параметри задовољени са само омекшавањем воде из градског водовода, са претходном деферизацијом што је случај у постројењу наручиоца. Уколико би се прописале само препоручене вредности дошло би до велике корозије у вреловодном котлу, па би наручилац имао велику штету у котловском постројењу, с обзиром да вредности минималних параметара по стандарду СРПС ЕН 12952-12 не обухватају меру - вредност за корозију, која је главни показатељ ефикасности кондиционирања воде.

Даље, наручилац је навео и да је на основу искуства у коришћењу различитих производа у конкурсној документацији прописао параметре за средство које набавља и све то у складу са резултатима добијеним применом производа у постројењу даљинског грејања на бази натријум хидроксид, ериторбата или танина, тринатријум-фосфата, алгината, мануроната или фосфоната, скроба или полиакрилата, лигнина или ЕДТА, деривата гликола или полисилоксана, те да је испоштовао све минималне безбедносне препоруке и заштитио своје постројење на начин што је, после дуже употребе различитих производа, одабрао да користи производ чије је карактеристике прописао у

конкурсној документацији, који по резултатима, сазнању и искуству наручиоца најбоље штити постројење од штетних утицаја корозије.

У том смислу, Републичка комисија констатује да је наручилац аргументовано образложио оправданост разлога којима се руководио приликом одређивања техничких карактеристика за добро - мултифункционална течна смеша за кондиционирање воде у систему даљинског грејања, те учинио извесним да су такви захтеви одређени у складу са његовим објективним потребама, као и да прописивањем истог није фаворизован одређено средство, како то подносилац захтева указује.

Такође Републичка комисија указује да из аргументације подносиоце захтева која је изнета у захтеву за заштиту права није јасно на који начин техничка спецификација опредељена у конкурсној документацији одступа од предметних стандарда.

Поред наведеног, Републичка комисија констатује, а у вези аргументације подносиоца захтева која се односи на обавезну примену члана 71. став 6. ЗЈН, у конкретном случају, да из одредбе наведеног члана произилази обавеза да се српски стандард примењује као технички пропис, без навођења речи „или одговарајуће“, постоји само уколико се технички пропис позива на српски стандард, при чему наведено поступање представља изузетак од одредбе члана 70. став 1. тачка 1) ЗЈН.

Како у конкретном случају са једне стране подносилац захтева није доказао да су стандарди СРПС ЕН 12953-10:2009 и СРПС ЕН 12952-12:2009 предвиђени техничким прописима на које указује, док са друге стране обавезна примена члана 71. став 6. ЗЈН постоји само када је наручилац одредио техничке спецификације у складу са чланом 17. став 1. тачка 1) ЗЈН, а не и ако је исте одредио у складу са чланом 71. став 1. тачка 2) ЗЈН у виду карактеристика или функционалних захтева, то Републичка комисија налази да није основана аргументација подносиоца захтева да се одредба члана 71. став 6. ЗЈН примењује на било коју тачку из става 1. члана 71. ЗЈН, нити је наручилац у предметном поступку, а с обзиром на утврђено чињенично стање, био дужан да приликом сачињавања конкурсне документације, у делу техничких спецификација, поступа у складу са одредбом члана 71. став 6. ЗЈН, како тврди подносилац захтева.

На крају, Републичка комисија у вези са указивањем подносиоца захтева да поседује доказе да његов производ испуњава предметне стандарде, при чему не захтева да буде фаворизован, већ да наручилац прихвати у предметној јавној набавци производе који испуњавају стандард СРПС ЕН 12952-12:2009, Републичка комисија указује да, иако наручилац има законску обавезу да у поступку јавне набавке омогући што већу конкуренцију, сходно одредби члана 10. став 1. ЗЈН, он са друге стране сваки конкретни поступак јавне набавке спроводи у циљу задовољења објективних потреба, а на основу конкурсне документације којом дефинише техничке захтеве који одговарају таквим потребама. Сходно томе, обавеза обезбеђења што је могуће веће конкуренције се не може тумачити на начин који подразумева обавезу наручиоца да сваком заинтересованом лицу омогући учешће у поступку јавне набавке, не водећи притом рачуна о сврси јавне набавке, као ни о квалитету добара која су предмет исте. Дакле, техничке захтеве у конкурсној документацији наручилац дефинише полазећи од својих објективних потреба, које је у одговору на поднети захтев за заштиту права неспорно и оправдао, а не од пословних и економских интереса појединих понуђача и њихових могућности да понуде добро одређених карактеристика.

С обзиром на све наведено, Републичка комисија констатује да је поднети захтев за заштиту права неоснован, на основу чега је одлучено као у ставу I изреке овог решења сходно члану 157. став 6. тачка 2) ЗЈН.

Чланом 156. став 3. ЗЈН прописано је да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писани захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Имајући у виду наведено, те околност да је по оцени Републичке комисије предметни захтев подносиоца захтева неоснован, то подносилац захтева нема право на накнаду трошкова који су настали по основу заштите права.

С обзиром на наведено Републичка комисија је о захтеву за накнаду трошкова одлучила као у ставу II диспозитива овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против одлуке Републичке комисије не може се изјавити жалба.

Против одлуке Републичке комисије може се покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у року од 30 дана од дана пријема исте.

CF ПРЕДСЕДНИЦА ВЕЋА

Весна Станковић

Доставити (по ЗУП-у):

1. **нaручиоцу:** ЈКП „Градска топлана“, Зрењанин, ул. Панчевачка бр. 55;
2. **пoднoсиoцy зaхтeвa:** „Тeхникa KB“ дoо Београд, ул. Сурчинска бр. 9н;
3. **пунoмoћницимa пoднoсиoцa зaхтeвa:** Александра Литричин и Саша Варинац, адвокати из Београда, ул. Мачванска бр. 20.